

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ
щодо акредитації освітньо-професійної програми Публічне управління та
адміністрування
зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
за другим (магістерським) рівнем
у Запорізькому національному університеті

Відповідно до підпункту 20 пункту 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту» та пункту 4 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах», на виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 р. № 4-л «Про проведення акредитаційної експертизи» експертна комісія у складі:

Чикуркова Алла
Дмитрівна

- завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування Подільського державного аграрно-технічного університету, доктор економічних наук, професор, голова комісії;

Чала Ніна
Дмитрівна

- професор кафедри маркетингу та управління бізнесу Національного університету «Києво-Могилянська академія», доктор наук з державного управління, доцент, член комісії,

у період з 21 січня по 23 січня 2019 року включно на місці розглянула матеріали акредитаційної справи, перевірила та встановила відповідність поданої інформації щодо можливості акредитації освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у Запорізькому національному університеті.

Акредитаційну експертизу проведено у відповідності до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 р. № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей», Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», Наказу МОНмолодьспорту України від 13.06.2012 р. № 689 «Про затвердження Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу», Наказу МОН України від 14.01.2002 р. № 16 «Про затвердження Положення про експертну комісію та порядок проведення акредитаційної експертизи».

Висновки складені на підставі інформації, отриманої експертною комісією шляхом вивчення матеріалів акредитаційної справи та відповідних первинних документів, що підтверджують правові підстави для провадження

Голова комісії

д.е.н., професор А.Д. Чикуркова

освітньої діяльності за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування другого (магістерського) рівня, відомостей про матеріально-технічну базу, кадрове, навчально-методичне, інформаційне та інше ресурсне забезпечення.

За результатами перевірки й оцінювання поданих матеріалів експертна комісія констатує:

1. Загальна характеристика Запорізького національного університету

Запорізький національний університет – заклад вищої освіти державної форми власності, створений на базі Запорізького державного педагогічного інституту, який засновано 25 серпня 1930 року у відповідності з Постановою РНК УРСР від 11 серпня 1930 року «Про реорганізацію мережі і системи педагогічної освіти». У перші роки Інституту освітня діяльність здійснювалась на 4-х факультетах: історичному, мови та літератури, фізико-математичному і природничому. У 60-х роках ХХ століття в Інституті готували вчителів музики та співів, англійської, німецької та французької мов, фізичної культури.

16 серпня 1985 року Запорізький державний педагогічний інститут було реорганізовано у класичний університет на підставі Постанови ЦК КПРС від 24.10.1978р. №130/9, Постанови РМ СРСР від 19.04.1979 р. №358, Постанови РМ СРСР №872 від 21.09.1982 р., Постанови ради Міністрів УРСР від 28.09.1982 р. №478, спільного Наказу Мінвузу УРСР та Міносвіти УРСР від 29.12.1984 р. №418/413 та Наказу Мінвузу від 16.08.1985 р. №212. Із 1999 року Запорізький державний університет є членом Європейської асоціації університетів (ЕАІЕ).

24 грудня 2004 року Указом Президента України Університету надано статус Національного.

Рішенням Державної Акредитаційної комісії України від 30.03.2010 р., протокол № 82, Запорізький національний університет (ЗНУ) акредитований за найвищим IV рівнем.

Університет очолює ректор – Фролов Микола Олександрович, професор, доктор історичних наук, заслужений працівник освіти України, академік Академії наук вищої освіти України, народний депутат України.

Місце знаходження Університету: 69000, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, буд. 66.

До структури Запорізького національного університету входить 12 факультетів, що складаються з 56 кафедр; відокремлені підрозділи: Криворізький та Економіко-гуманітарний (у м. Мелітополь) факультети ЗНУ; коледжі: Економіко-правничий та Торговий; Центр післядипломної освіти та Центр інтенсивного вивчення іноземних мов, Французький лінгвістичний центр, Центр німецької мови, партнер Гете-інституту, Українсько-швейцарський центр «Англійська для малюків» та інші.

Відповідний рівень навчальної, методичної роботи, згідно з інформацією на 04.10.2018 р., забезпечують науково-педагогічні працівники університету: 569 науково-педагогічних працівників за основним місцем роботи, із них

докторів наук – 99, професорів – 61, кандидатів наук – 413, доцентів – 303; та 40 – науково-педагогічних працівників за зовнішнім сумісництвом, із них докторів наук – 10, професорів – 2, кандидатів наук – 13, доцентів – 15.

Загальна кількість студентів Університету станом на 01.10.2018 р. – 11314 осіб, з них на денній формі навчання – 6941 особа, а на заочній формі – 4373 особи.

Запорізький національний університет діє на підставі документів:

1. Ліцензії на провадження освітньої діяльності (Відомості щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти Запорізького національного університету станом на 28.12.2018 р. оприлюднені на веб-сайті МОН за посиланням: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pravodiyalnosti/219/01/10/natsionuniversitet2.pdf>).

2. Статуту Запорізького національного університету, що затверджений наказом МОН України 04.01.2017 р. № 13 та погоджений конференцією трудового колективу від 27.09.2016 р., протокол № 1.

3. Відомостей з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) від 20.12.2017 р., реєстраційний номер 2066/2017.

4. Виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань від 13.12.2017 р.

5. Витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань від 26.12.2017 № 23334469.

У Запорізькому національному університеті (ЗНУ) підготовку магістрів у галузі знань Державне управління зі спеціальності Державна служба на денній та заочній формах навчання розпочато у 2008 р. на факультеті соціології та управління відповідно до ліцензованого обсягу набору слухачів. Факультет соціології та управління розпочав свою діяльність у 2001 р. На факультеті, окрім спеціальності Публічне управління та адміністрування, упродовж усіх років його існування здійснювалась підготовка студентів за спеціальностями, що включають управлінські спеціалізації: Соціальна робота (спеціалізації «Управління персоналом», «Управління соціальними процесами», кваліфікаційні рівні – бакалавр, спеціаліст, магістр), Соціологія (спеціалізація «Соціологія управління», кваліфікаційні рівні – бакалавр, спеціаліст, магістр), Політологія (спеціалізації «Політичне та державне управління», «Політичний менеджмент та реклама», кваліфікаційні рівні – бакалавр, спеціаліст, магістр), Філософія (спеціалізація «Філософія управління», рівень – бакалавр, магістр).

Період функціонування кафедри соціальної філософії та управління, відповідальної за підготовку магістрів за спеціальністю Публічне управління та адміністрування за державним замовленням, складає 8 років; 2010 – рік заснування у виші підготовки відповідних магістрів за кошти державного бюджету. Досвід надання послуг із підготовки магістрів за спеціальністю Публічне управління та адміністрування на випусковій кафедрі – 10 років. За цей час здійснено 18 випусків магістрів з означеної спеціальності денної та

заочної форм навчання. Відсоток виконання обсягу державного замовлення на підготовку фахівців за період функціонування магістратури складає 98%.

Висновок експертної комісії: звіт про діяльність за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування другого (магістерського) рівня вищої освіти представлений у повному обсязі та відповідає існуючим вимогам і критеріям, відображає стан роботи навчального закладу. Документи, які забезпечують правові основи діяльності Запорізького національного університету, що представлені в акредитаційній справі, є достовірними.

Усі копії документів у акредитаційній справі відповідають оригіналам і нормативним вимогам до них та забезпечують нормативно-правові засади діяльності закладу вищої освіти, а також свідчать про можливість акредитації освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування другого (магістерського) рівня галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування.

2. Формування контингенту студентів

Формування контингенту студентів ЗНУ здійснюється згідно з Правилами прийому до ЗНУ та відповідно до «Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», що затверджений постановою КМУ № 266 від 29.04.2015 р.

Ліцензований обсяг прийому в 2018 році на освітньо-професійну програму Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування другого (магістерського) рівня галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування становив 7 осіб денної форми навчання та 53 особи заочної. Упродовж останніх років обсяг державного замовлення в магістратурі на денній формі зазначеної спеціальності відсутній. Обсяг державного замовлення в магістратурі заочної форми навчання: 2016 р. – 30 осіб, 2017 р. – 30 осіб, 2018 р. – 20 осіб.

Станом на 01.10.2018 р. контингент студентів спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування на усіх освітніх рівнях підготовки за денною і заочною формами навчання складає 120 студентів. Із них, які навчаються на другому (магістерському) рівні денної форми навчання: 7 студентів – першого року навчання та 7 студентів – другого року.

Набір здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування здійснюється за результатами вступних випробувань з іноземної мови, основ держави і права, основ економіки, співбесіди з питань, що стосуються державного управління. Для навчання в магістратурі денного відділення рекомендуються у тому числі випускники першого (бакалаврського) освітнього рівня денної форми навчання факультету соціології та управління (спеціальності «Соціальна робота», «Філософія»,

«Соціологія», «Політологія»). Більшість вступників заочного відділення мають досвід роботи в органах державної влади та місцевого самоврядування, денного – значні успіхи у навчанні, отримали дипломи з відзнакою, активно здійснюють наукову роботу (беруть участь у наукових студентських конференціях, мають наукові публікації тощо).

Для збереження контингенту студентів проводяться такі заходи:

- спільно з Центром незалежних соціологічних досліджень Запорізького національного університету шляхом опитування вивчається громадська думка студентів з метою виявлення проблем у забезпеченні умов для отримання якісної освіти;

- проводяться заходи щодо залучення здобувачів вищої освіти до участі у наукових конференціях, конкурсах студентських наукових робіт, студентських олімпіадах, проектах територіальних громад, участі у грантових проектах разом з міжнародними організаціями (U-LEAD), обміну між викладачами і студентами з європейськими університетами (університет Віадрина у Франкфурті-на-Одері, Познанський університет ім. Адама Міцкевича) тощо;

- у викладанні навчальних дисциплін співробітниками кафедри використовуються елементи дуальної освіти;

- здобувачі вищої освіти беруть активну участь у заходах, що проводяться на факультеті соціології та управління, а також у загально університетських заходах.

Показники формування контингенту студентів за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування другого (магістерського) рівня наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

**Динаміка формування контингенту студентів
освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування
спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
на другому (магістерському) рівні**

№	Назва показника	Роки					
		2016		2017		2018	
	Форма навчання	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
1	Ліцензований обсяг прийому	30	30	30	30	7	53
2	Прийнято на ОС магістр						
	-всього	6	30	8	30	7	33
	-за держзамовленням	-	30	-	30	-	20
3	Подано заяв	6	30	8	33	7	45
4	Всього студентів на спеціальності	6	29	7	30	7	32
5	Всього студентів у ВНЗ на 1.10. відповідного року	6809	3515	6733	3702	6941	4373
6	Кількість студентів, яких відраховано (всього): в т. ч. – за невиконання навчального плану	-	1	1	-	-	1

Голова комісії

д.е.н., професор Чикуркова А.Д.

Висновок: за результатами перевірки експертна комісія відзначає проведення якісної роботи щодо формування контингенту студентів на кафедрі соціальної філософії та управління факультету соціології та управління у Запорізькому національному університеті, контингент студентів освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування не перевищує ліцензований обсяг спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування, що зазначений у відомостях щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти Запорізького національного університету.

3. Зміст підготовки фахівців

Експертною комісією встановлено, що кафедрою соціальної філософії та управління розроблено освітньо-професійну програму Публічне управління та адміністрування для спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування, яка затверджена Вченою радою ЗНУ, також розроблено навчальний план підготовки фахівців, що теж затверджений Вченою радою ЗНУ.

Навчальний план підготовки магістра затверджено Вченою радою Запорізького національного університету (протокол № 11 від «30» травня 2017 р.) та ректором ЗНУ. Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план.

Для кожної навчальної дисципліни, що входить до освітньо-професійної програми та навчального плану, складено робочі програми навчальних дисциплін, які є нормативними документами і затверджені в установленому порядку. Програми кожної нормативної дисципліни складені згідно з вимогами, у них визначені мета і завдання дисциплін, компетентності, що формуються, зміст занять, тематичний план лекційних, семінарських занять та самостійної роботи, система розподілу балів протягом семестру, перелік рекомендованої літератури.

Забезпеченість навчальних дисциплін робочими навчальними програмами становить 100%. Робочі програми відповідають навчальному плану та сучасному рівню розвитку вимог вищої школи.

Особлива увага приділена формуванню блоку дисциплін вільного вибору студента, які дозволяють майбутньому фахівцю сфери публічного управління та адміністрування одержати всебічну ґрунтовну освіту.

У ЗНУ розроблено Положення про проведення практики студентів на базі «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України». Регламент та тривалість виробничої практики наведено у навчальному плані. Практика проходить відповідно до затвердженої програми, в якій передбачені завдання, вимоги та терміни виконання завдань, включено елементи дуальної освіти.

Керівництво практикою від Університету здійснюють досвідчені викладачі, від бази практики – висококваліфіковані працівники органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

На засіданнях кафедри підводяться підсумки, аналізується відповідність баз практик кваліфікаційним вимогам фахівців, розробляються рекомендації щодо підвищення рівня теоретичної й практичної підготовки студентів до їх професійної діяльності.

Відповідно до навчальних планів здобувачі вищої освіти виконують кваліфікаційні роботи магістрів. Тематика цих робіт тісно пов'язана з темами наукових досліджень кафедри, відображає сучасні питання науки публічного управління, методики викладання публічно-управлінських знань і дисциплін.

Підготовка здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування передбачає опанування інформаційних технологій для подальшого їх використання в професійній та науковій діяльності. Цьому сприяє вивчення дисципліни «Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси публічної служби».

Графік навчального процесу на навчальний рік, розклади занять, підсумкового контролю та державної атестації складаються з дотриманням усіх вимог, контролюється деканом і його заступниками, завідувачем кафедри і є предметом обговорення на засіданнях кафедри й Вченій раді факультету.

Експертна комісія констатує, що зміст підготовки фахівців освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає вимогам і регламентується документами, затвердженими у встановленому порядку. Освітній процес організовано з урахуванням можливостей сучасних технологій навчання та орієнтований на формування професійно-компетентної, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань у публічно-управлінській сфері, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку державно-організованого суспільства.

Висновок: освітньо-професійна програма Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування другого (магістерського) рівня вищої освіти, що акредитується, забезпечена відповідними документами (освітньо-професійною програмою, розробленою проектною групою та затвердженою Вченою радою ЗНУ, відповідними навчальними планами), які визначають зміст підготовки фахівців.

Зміст підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування другого (магістерського) рівня вищої освіти, а також системи оцінювання та контролю знань здобувачів вищої освіти у Запорізькому національному університеті відповідають державним вимогам щодо акредитації.

4. Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу

Основою для організації освітнього процесу є навчальний план зі спеціальності. Відповідно до навчального плану за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування другого (магістерського) рівня галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування кафедра соціальної філософії та управління складає щорічні плани навчально-методичних видань і додатково замовляє нову навчально-методичну літературу для бібліотеки ЗНУ, що має два фонди – на паперових та електронних носіях.

Із метою поліпшення якості освітнього процесу діють науково-методична рада факультету соціології та управління та науково-методична рада ЗНУ. Основні напрями їх діяльності такі: розробка програм підготовки фахівців різного рівня, вивчення та впровадження нових технологій навчання, встановлення нормативного змісту та обсягів навчальних дисциплін, розробка робочих та семестрових планів, замовлення необхідного методичного та інформаційного забезпечення навчального процесу та ін. Науково-методична рада університету розглядає розроблені Положення про порядок створення, організацію і роботу Екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти ЗНУ, Положення ЗНУ про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів, розроблену систему контролю якості знань студентів, її випробування й впровадження у навчальний процес тощо.

Освітній процес підготовки магістрів має належне методичне забезпечення. Перевірка навчально-методичного комплексу спеціальності безпосередньо на кафедрі встановила наявність освітньо-професійної програми, навчально-методичних комплексів (НМКД) з усіх дисциплін підготовки магістрів, програми практики, методичних вказівок до написання кваліфікаційних робіт магістрів (див. Додаток А).

Робочі навчальні програми дисциплін, розроблені викладачами кафедри, затверджені в установленому порядку, відповідають навчальному плану спеціальності. Вони є нормативними документами, що визначають роль і місце навчальної дисципліни в системі підготовки фахівців другого (магістерського) рівня, цілі її вивчення, перелік тем навчального матеріалу, форми організації навчання, рекомендовані джерела інформації для самостійної підготовки.

Навчально-методичні комплекси всіх дисциплін, передбачених навчальним планом спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування, забезпечено методичними матеріалами на 100%, складено з урахуванням підготовки здобувачів вищої освіти протягом усього періоду навчання, взаємозв'язку дисциплін, що відповідає чинним вимогам щодо підготовки здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем. Кожен НМКД складається з робочої програми, методичних матеріалів до практичних і семінарських занять; методичних матеріалів до індивідуальної та самостійної роботи студентів; питань до екзамену та заліку, екзаменаційних білетів,

критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Наявність методичного забезпечення дисциплін навчального плану підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування другого магістерського рівня вищої освіти галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування складає 100%.

Система проміжного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти побудована на використанні сучасних методів. Кафедра соціальної філософії та управління керується розробленими в ЗНУ методичними вказівками до самостійної роботи студентів, Положенням про самостійну роботу студентів і систему контролю їх знань та ін. Із сучасних форм контролю за самостійною роботою на кафедрі проводиться тестування, у тому числі електронне тестування у системі Moodle.

Поточний контроль якості засвоєння знань проводиться на заняттях шляхом виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань, кейсів, творчих завдань, доповідей та рефератів за визначеними темами. До кожного практичного або семінарського заняття підготовлено завдання та питання. Крім того, до діагностичних засобів входить пакет комплексних контрольних робіт з нормативних дисциплін із метою оцінки залишкових знань студента після опанування всього комплексу дисциплін.

Відповідно до навчальних планів передбачено виконання кваліфікаційної роботи магістра у третьому семестрі. На кафедрі розроблено та затверджено тематики кваліфікаційних робіт. При виконанні кваліфікаційних робіт студенти керуються відповідними методичними рекомендаціями, укладеними викладачами кафедри соціальної філософії та управління з урахуванням всіх сучасних вимог до наукових робіт.

У загальному бюджеті навчального часу певний обсяг годин (180 год.) відведено на практичну підготовку магістрів за освітньою програмою Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування, яка є важливою складовою навчально-виховного процесу. Виробнича практика забезпечує пріоритетні професійні компетентності магістра – здатність працювати автономно та застосовувати знання в практичних ситуаціях у сфері публічного управління та адміністрування. Практика має розроблену та апробовану програму, що визначає мету, завдання, засоби практичної підготовки магістра.

Формою контролю виробничої практики є диференційований залік. Залік з виробничої практики студенти складають комісії, а загальні підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри соціальної філософії та управління.

ЗНУ забезпечує базами виробничих практик студентів-магістрантів. Зокрема, базами практик для спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування виступають: Департамент соціального захисту населення Запорізької обласної державної адміністрації, Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Запорізької обласної державної

адміністрації, Департамент економічного розвитку і торгівлі Запорізької обласної державної адміністрації, Департамент фінансів Запорізької обласної державної адміністрації, Управління молоді, фізичної культури та спорту Запорізької обласної державної адміністрації, Апарат Запорізької обласної державної адміністрації, Запорізька обласна рада, Запорізька міська рада та ін.

Методична робота викладачів кафедри спрямована на розробку навчально-методичних матеріалів із дисциплін спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування. Розроблені навчально-методичні посібники розглядаються на засіданнях кафедри, науково-методичних радах факультету соціології та управління та Запорізького національного університету й рекомендуються до друку Вченою радою університету. Видання зазначених посібників здійснюється редакційним видавничим відділом ЗНУ з подальшою передачею їх до університетської бібліотеки.

Висновок експертної комісії: організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу підготовки здобувачів освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає вимогам до акредитації.

5. Кадрове забезпечення освітньої діяльності

Експертна комісія перевірила достовірність наведеної в акредитаційній справі інформації про якісний склад групи забезпечення спеціальності, випускової кафедри, науково-педагогічних працівників кафедр університету, які забезпечують освітній процес за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування за другим (магістерським) рівнем.

У підсумку перевірки констатовано таке.

Усі науково-педагогічні та наукові працівники, які здійснюють освітній процес, мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів із перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов (див. Додаток А).

До складу групи забезпечення освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування на другому (магістерському) рівні входять: Бікулов Дамір Тагірович – доктор наук з державного управління, доцент по кафедрі менеджменту організацій та логістики (керівник групи забезпечення); Краснокутський Олександр Володимирович – доктор філософських наук, доцент по кафедрі соціальної філософії та управління; Заїка Олена Вікторівна – кандидат наук з державного управління, доцент по кафедрі адміністративного менеджменту та бізнес-адміністрування; Гончарова Валентина Георгіївна – кандидат наук з державного управління, доцент по кафедрі обліку та аудиту.

Розрахунок складу групи забезпечення для другого (магістерського) рівня вищої освіти:

- частка тих, хто має науковий ступінь та/або вчене звання, становить 100 відсотків від загальної кількості членів групи забезпечення;
- частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора, становить 50 відсотків від загальної кількості членів групи забезпечення (при нормативі не менше 20 відсотків).

Група забезпечення освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування складається з науково-педагогічних працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і які не входять (входили) до жодної групи забезпечення такого або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі.

Кількість членів групи забезпечення є достатньою, на одного її члена припадає 30 (тридцять) здобувачів вищої освіти, при нормативі не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм навчання з відповідної спеціальності.

Навчальний план підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування забезпечують 11 науково-педагогічних працівників, із них науковий ступінь доктора наук мають 6 осіб (54,54%), науковий ступінь кандидата наук мають 5 осіб (45,45%), вчене звання професора – 1 особа (9,09%), вчене звання доцента – 9 осіб (81,81%) від загальної кількості осіб. На одного викладача припадає 10 здобувачів за другим (магістерським) рівнем.

За освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування на другому (магістерському) рівні випусковою є кафедра соціальної філософії та управління, що була заснована у 2001 р. На кафедрі працює 19 осіб, із них мають науковий ступінь доктора наук – 9 осіб (47,36%), кандидата наук – 9 осіб (47,36%), вчене звання професора – 2 особи (10,52%), вчене звання доцента – 14 осіб (73,68%). Викладачі вищої кваліфікації складають 94,73% від професорсько-викладацького складу кафедри. На постійній основі на кафедрі соціальної філософії та управління працює 19 викладачів (100%). Штатні викладачі кафедри є фахівцями з теорії та ідеології державотворення, публічного управління та адміністрування, технологій державотворчої діяльності, теорії управління соціальними процесами, політичної та правової свідомості працівника органів державної влади та місцевого самоврядування, філософії управлінської свідомості, соціального прогнозування та проектування у сфері публічного управління й адміністрування, комунікацій у публічному управлінні та адмініструванні, зв'язків з громадськістю у публічній службі, медіаторних технологій у публічному управлінні, методології системного підходу наукових досліджень, соціальної й гуманітарної політики, організації надання адміністративних послуг, управлінської культури публічних службовців. Усі викладачі мають відповідну фахову освіту, володіють

глибинними професійними знаннями, здатні забезпечити підготовку й виховання висококваліфікованих кадрів.

Випускову кафедру очолює доктор філософських наук, доцент Бутченко Тарас Іванович, який є автором понад 50 наукових робіт з актуальних проблем проектування в сфері державного будівництва й місцевого самоврядування, проходив стажування у галузі публічного управління в Готландському університеті (2007 р., Королівство Швеція), Массачусетському університеті (2008 р., США), Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара (2018 р., Україна). Стаж науково-педагогічної роботи завідувача кафедри складає 18 років. Упродовж останніх років він активно співпрацює з Міжрегіональним управлінням Національного агентства України з питань державної служби в Дніпропетровській і Запорізькій областях, беручи активну участь у робочих групах із функціонального обстеження територіальних органів державної влади та конкурсах із відбору кращих державних службовців.

У 2016 році на кафедрі соціальної філософії та управління під керівництвом її завідувача Т.І. Бутченко розпочалася й зараз плідно продовжується робота над науково-дослідною темою «Формування інституційних засад механізмів публічного управління якістю соціальних послуг в умовах трансформації українського суспільства» (державний реєстраційний номер 0116U004920).

У 2016 році за його ініціативи була організована всеукраїнська міжвузівська команда учасників американських науково-освітніх програм, проект якої «Залучення молоді до муніципального планування у публічному управлінні» переміг на міжнародному грантовому конкурсі інноваційних проектів у номінації «Громадянська участь». Крім того, у 2015 році завідувач випускової кафедри доцент Бутченко Т.І. виграв і реалізував грант Публічної агенції «Шведський інститут» (Королівство Швеція, м. Стокгольм) у галузі публічного врядування для реалізації науково-практичного проекту «Соціальне планування волонтерської діяльності: взаємодія органів державного управління та громадських організацій». У 2015 році кандидат філософських наук, доцент І.О. Кудінов виграв і реалізував грант Публічної агенції «Шведський інститут» (Королівство Швеція, м. Стокгольм) у галузі публічного врядування для реалізації науково-практичного проекту «Візуалізація даних в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування». У 2013-2014 роках доктор філософських наук, професор М.А. Лепський виграв та реалізував грант на участь у програмі Mevlana за темою «Інноваційні технології проектування та прогнозування в сфері публічного врядування», що передбачала співпрацю і стажування в Університеті Чукурова (Турецька Республіка).

У 2016-2017 році викладачі факультету та випускової кафедри взяли участь у виконанні грантового проекту «Згуртуй громаду», що здійснювався Галереєю сучасного мистецтва Varannik та Запорізьким науковим товариством ім. Я. Новицького в рамках Української ініціативи з підвищення впевненості (UCBI) за фінансової підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID).

Випускова кафедра зі спеціальності Публічне управління та адміністрування і факультет соціології та управління Запорізького національного університету упродовж 2015-2018 рр. виступили організаторами 12 міжнародних та 8 всеукраїнських наукових конференцій у галузі публічного управління.

Поряд із цим упродовж 2015-2018 рр. члени професорсько-викладацького складу випускової кафедри та згаданого факультету виступили модераторами і учасниками низки міжнародних та всеукраїнських науково-комунікативних заходів (круглих столів, конгресів, форумів, виставок тощо), проведених за участі представників Обласного центру патріотичного виховання молоді Запорізької обласної ради, Запорізької облдержадміністрації та Запорізької міської ради.

Випускова кафедра і факультет соціології та управління ведуть активну діяльність із розвитку міжнародних науково-педагогічних і студентських зв'язків у галузі знань Публічне управління та адміністрування. Так, під час стажування професора кафедри соціальної філософії Бутченка Т.І. в Масачусетському університеті (США, м. Амхерст, 2008 р.) були встановлені контакти із фахівцями в галузі публічного врядування з 18 країн світу та організована постійна дискусія, обмін ідеями і науковими статтями в рамках он-лайн проекту «Громадянська ініціатива», що діє й сьогодні. У 2016 р. налагоджені зв'язки (членство викладачів) із Міжнародною організацією досліджень третього сектору (ISTR, США, Балтимор).

У рамках підготовки магістрів спеціальності Публічне управління та адміністрування факультет соціології та управління Запорізького національного університету встановив і підтримує інтенсивне партнерське міжнародне співробітництво. У 2019 р. заплановано укладання офіційної угоди про співробітництво між Європейським Університетом Віадрина (Німеччина, м. Франкфурт-на-Одері) та Запорізьким національним університетом у питаннях навчання й підвищення кваліфікації у галузі публічного управління.

Кафедра соціальної філософії та управління, факультет соціології та управління ЗНУ мають добре налагоджені зв'язки з провідними науковими установами та закладами вищої освіти України, серед яких: Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Київський університет імені Бориса Грінченка, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, Херсонський національний технічний університет, Чорноморський національний університет імені Петра Могили та ін.

Наказом МОН України від 05.05.2017 р. № 88-л Запорізький національний університет отримав ліцензію на підготовку аспірантів зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування з ліцензованим обсягом 20 осіб. На кафедрі за цією спеціальністю навчаються аспіранти, які працюють над

дисертаційними дослідженнями публічно-управлінських механізмів розвитку електронної демократії, механізмів державного регулювання антикорупційної діяльності в Україні.

Підвищення кваліфікації викладачів відбувається як у закордонних інституціях, так і на кафедрах провідних вищих навчальних закладів країни, зокрема, таких як: Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара та ін.

Викладачі магістратури публічного управління та адміністрування постійно працюють у напрямку підвищення своїх компетенцій та своєї кваліфікації. Так, у квітні 2017 р. завідувач випускової кафедри Бутченко Т.І. й куратор магістратури публічного управління Краснокутський О.В. отримали свідоцтва майстер-тренерів з освіти для демократичного громадянства та освіти з прав людини і розвитку громадянських компетентностей в рамках швейцарсько-українського проекту «Розвиток громадянських компетентностей в Україні – DOCCU», навчання за курсом «Формування громадянських компетентностей у державних службовців» для викладачів вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку магістрів за спеціальністю Публічне управління та адміністрування. Окрім того, викладачі випускової кафедри (Бутченко Т.І., Краснокутський О.В., Приймак О.М., Чайка І.Ю.) з грудня 2017 р. по січень 2018 р. підвищували кваліфікацію шляхом стажування при кафедрі теорії держави і права, конституційного права та державного управління в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара (м. Дніпро) за темою «Інноваційні технології освіти за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування», про що отримали відповідні свідоцтва.

У липні 2018 р. у рамках реалізації інституційного партнерства між Європейським Університетом Віадрина та Запорізьким національним університетом актив викладачів магістратури публічного управління та адміністрування ЗНУ у складі Бутченка Т.І., Краснокутського О.В., Лепського М.А., Скворця В.О. та інших здійснив навчальний візит у Німеччину, що проходив на базі Європейського Університету Віадрина (м. Франкфурт-на-Одері), де відбувались інтенсивні воркшопи по підвищенню кваліфікації з публічного управління.

На кафедрі під головуванням її завідувача створена та успішно працює робоча група-лабораторія по формуванню європейських грантових публічно-управлінських проектів (готуються заявки на подання до програм «Erasmus+» та «Горизонт-2020»).

Експертна комісія констатує: кадрове забезпечення підготовки здобувачів освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за другим (магістерським) рівнем вищої освіти відповідає акредитаційним вимогам, наявність підвищення кваліфікації викладачів засвідчується відповідними документами та відповідає дійсності.

6. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

Запорізький національний університет має обладнані навчальні аудиторії, приміщення для педагогічного персоналу, лабораторії, комп'ютерні класи, бібліотеку, що забезпечує потреби здобувачів вищої освіти та викладачів щодо якості проведення навчального процесу.

Приміщення, що використовуються в навчально-виховному процесі, відповідають нормативним документам, що регламентують порядок провадження освітньої діяльності.

Кафедра соціальної філософії та управління факультету соціології та управління Запорізького національного університету здійснює підготовку фахівців у навчальних корпусах № 4 (69063, м. Запоріжжя, вул. Дніпровська, 33-А, IV корпус) та № 6 (69063, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 55-А, VI корпус).

Для підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування використовуються спеціально обладнані аудиторії (ауд. № 108 IV корпусу, ауд. № 125 IV корпусу, ауд. № 126 IV корпусу, ауд. № 308 IV корпусу, ауд. № 116 VI корпусу, конференційні зали – № 50, I корпус, № 224 II корпус, лінгафонний кабінет – № 326 II корпус), п'ять комп'ютерних кабінетів – ауд. № 217 VIII корпус, ауд. № 41 I корпус, ауд. № 404 VI корпус, ауд. № 305 VI корпус, ауд. № 107 II корпус. Аудиторії обладнані мультимедійними пристроями, що застосовуються при проведенні занять, та відповідають прийнятим санітарним нормам. Також здобувачі вищої освіти мають можливість працювати в комп'ютерних кабінетах на заняттях (за розкладом) та самостійно (за спеціально розробленим розкладом).

У цілому для забезпечення освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування передбачено 13 навчальних аудиторій, із них кількість аудиторій з мультимедійним обладнанням – 62,5%, при нормативі не менше ніж 30% (див. Додаток А).

Сучасна обчислювальна техніка, якою користуються студенти магістратури, сконцентрована в спеціалізованих комп'ютерних кабінетах, що об'єднані в локальну мережу з виходом в Internet. Використовується сучасна комп'ютерна техніка.

Для здобувачів вищої освіти та викладачів кафедри соціальної філософії та управління створена можливість доступу до мережі Wi-Fi, що забезпечує роботу в локальній мережі за допомогою мобільних пристроїв.

Здобувачі вищої освіти, які мешкають за межами міста Запоріжжя й потребують поселення в гуртожиток, забезпечені місцями у гуртожитках ЗНУ. Контроль за проживанням здійснюють вихователі гуртожитку та куратори навчальних груп.

Експертною комісією здійснений аналіз матеріально-технічного забезпечення Запорізького національного університету, який дозволяє зробити висновок, що підготовка здобувачів освітньо-професійної

програми Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування достатньою мірою забезпечена мультимедійним обладнанням та комп'ютерною технікою. Подані документи в акредитаційній справі засвідчують право власності та відповідають санітарним нормам, правилам пожежної безпеки.

7. Інформаційне забезпечення освітнього процесу

Інформаційне забезпечення освітньої діяльності здійснюється бібліотекою ЗНУ, яка має три абонементи (науковий, навчальний, художній), три читальних зали (філологічної літератури з пунктом видачі суспільної літератури та наукової періодики, фізико-математичної літератури, читальний зал для викладачів) на 175 посадкових місця, «Зал електронних ресурсів», забезпечений 24 комп'ютерами (загалом бібліотека обладнана 49 комп'ютерами). Три читальних зали мають загальну площу 406,7 кв. м.

Методичне забезпечення навчального процесу здійснюється загальним фондом бібліотеки. Фонди бібліотеки поповнюються підручниками, рекомендованими Міністерством освіти і науки України, науковими та навчально-методичними працями викладачів ЗНУ, електронними виданнями. У бібліотеці наявні у достатній кількості вітчизняні й закордонні фахові періодичні видання відповідного або спорідненого спеціальності 281 профілю (див. Додаток А). Бібліотечний фонд постійно поповнюється професійною та спеціальною навчальною літературою. Нові видання переводяться в електронний варіант, що дозволяє кожному студенту ознайомитися з ними в будь-якому комп'ютерному класі.

Фонд Електронної бібліотеки формується як зібрання повнотекстових електронних копій та документів на змінних носіях (компакт-диски), із зовнішніх джерел, а також включає документи, первісно створені в електронній формі. Станом на 01.09.2018 р. загальний обсяг фонду електронних ресурсів складає 120 800 назв.

У рамках міжнародного проекту «Електронна бібліотека: центри знань в університетах України "ELibUkr"» на 2017/2018 н.р. відкрито тестовий та платний доступ до світових баз даних наукової інформації, 99 баз даних ресурсів відкритого доступу та 36 відкритих електронних архівів в інституціях України, орієнтованих на навчальний та науковий процеси у ЗВО.

Студенти мають доступ до джерел локального та віддаленого доступу. Інтернет-сторінка наукової бібліотеки (<http://library.znu.edu.ua>) надає доступ: до електронного каталогу книг, електронної бібліотеки, баз даних, створених науковою бібліотекою ЗНУ, тематичних добірок ресурсів Інтернет, ресурсів Центру європейської інформації. ЗНУ забезпечує технічні умови для використання у навчальному процесі вільного доступу до інформаційних ресурсів мережі «УРАН», онлайн-ової бази інформаційних ресурсів платформи ScienceDirect видавництва «Elsevier».

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від

19.09.2017р. № 1286 «Про надання доступу вищим навчальним закладам і науковим установам, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних» Запорізький національний університет за результатами конкурсу отримав доступ до платформи Web of Science за кошти держбюджету. За умовами Договору доступ здійснюється через веб-сторінку наукової бібліотеки ЗНУ. Упродовж року наукова бібліотека підключалася до 70 вебінарів від компанії Clarivate Analytics, присвячених роботі з ресурсами та сервісами платформи Web of Science для наукової діяльності. Для науковців, студентів та співробітників університету було проведено науково-методичний семінар «Можливості платформи Web of Science для якісних наукових досліджень та навчання» за участю спеціаліста з навчання компанії Clarivate Analytics Ірини Тихонкової (м. Київ).

Здобувачі вищої освіти також мають можливість знайомитись в он-лайн режимі з віртуальними книжковими виставками (<http://library.znu.edu.ua/1355.ukr.html>) та бібліографічними покажчиками (<http://library.znu.edu.ua/378.ukr.html>) на сайті наукової бібліотеки, відвідувати віртуальні заходи у залі електронних ресурсів.

Експертна комісія відзначає: здобувачі вищої освіти освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування забезпечені підручниками, періодичними виданнями та довідковою літературою за фахом, у тому числі на електронних носіях, у повному обсязі.

8. Якісні характеристики підготовки фахівців

З метою контролю поточної успішності та самостійної роботи здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування другого (магістерського) рівня вищої освіти на факультеті соціології та управління кожний семестр проводяться атестації з усіх дисциплін, передбачених робочим навчальним планом. При проведенні атестацій студентів використовуються результати планових контрольних робіт, оцінки на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи тощо.

Здобувачі вищої освіти навчаються за кредитно-накопичувальною системою. Це передбачає оцінку якості підготовки студентів до кожного заняття, виконання індивідуальних завдань, відвідування занять тощо. За підсумками сесії розраховується рейтинговий бал студентів.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ЗНУ» заліки з дисциплін, де передбачено проведення практичних (семінарських) занять, приймаються за умови виконання студентом усіх робіт, передбачених робочою програмою дисципліни.

Іспити проводяться за білетами, розробленими у відповідності до робочих та навчальних програм і містять як теоретичні питання, так і практичні завдання та задачі. Білети затверджуються на засіданнях кафедр.

Результати екзаменаційних сесій та атестацій обговорюються на засіданнях кафедр, Вченій раді факультету соціології та управління за участю органів студентського самоврядування.

Результати іспитів студентів, які навчаються в магістратурі за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування свідчать про те, що абсолютна успішність студентів із циклу професійної підготовки становить 100,0%, показник якості – 75%, а середній бал – 3,96, що є показником, який відповідає умовам акредитації (див. Додаток Б).

Із метою визначення рівня підготовки студентів на кафедрі соціальної філософії та управління факультету соціології та управління ЗНУ розроблені пакети завдань комплексних контрольних робіт для студентів освітнього ступеня «магістр» освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування. Проведені комплексні контрольні роботи з дисциплін: «Публічне управління», «Публічна служба», «Територіальне управління та місцеве самоврядування».

Результати виконання комплексних контрольних робіт свідчать про належну теоретичну підготовку студентів, вміння застосовувати здобуті теоретичні знання на практиці при вирішенні конкретних практичних завдань.

Абсолютна успішність студентів за результатами комплексних контрольних робіт складає 100%, показник якості – 62%.

Експертна комісія під час акредитаційної експертизи провела ККР із метою перевірки залишкових знань та виявила певну незначну розбіжність між даними самоаналізу і проведеного контролю: абсолютна успішність складає 100%, показник якості – 61% (див. Додаток В).

Навчальним планом підготовки магістрів 2018-2019 н. р. передбачено виконання кваліфікаційних робіт. Результати здійснення вибіркової перевірки експертами кваліфікаційних робіт наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Захист кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти 2 курсу за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування другого (магістерського) рівня вищої освіти

№ п/п	Шифр академічної групи	Прізвище та ініціали ЗВО	Тема кваліфікаційної роботи	Оцінки	
				при захисті	експерта
1.	8.2817	Майборода Віталіна Віталіївна	Рационалізація системи місцевого самоврядування в Україні	Відмінно / А	Відмінно / А
2.	8.2817	Пойташ Даяна Анатоліївна	Оптимізація професійної комунікації як фактор підвищення ефективності діяльності державного службовця	Добре / В	Добре / С

Голова комісії

д.е.н., професор Чикуркова А.Д.

№ п/п	Шифр академічної групи	Прізвище та ініціали ЗВО	Тема кваліфікаційної роботи	Оцінки	
				при захисті	експерта
3.	8.2817	Тарасенко Петро Юрійович	Розвиток публічного управління у галузі регулювання міжконфесійних відносин в Україні	Відмінно / А	Добре / В
Середній бал				4,8	4,5
Відхилення					-0,3

Вибіркова перевірка експертами кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти 2018-2019 н. р. показала, що розбіжність в оцінюванні відповідає нормативам та складає 0,3 бали.

Акредитаційна експертиза якості виконання кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти виявила деякі неточності. До яких можливо віднести:

- у окремих підрозділах теоретичних розділів критичні узагальнення різних підходів до постановки й вирішення досліджуваної проблеми висвітлені недостатньо обґрунтовано;
- окремі підрозділи дослідницько-аналітичних розділів містять недостатньо ознак практичного дослідження;
- окремі підрозділи проектно-рекомендаційних розділів містять суто теоретично-описовий стиль викладення;
- висновки за результатами досліджень містять відносно достатнє обґрунтування або мають декларативний характер.

Акредитаційною комісією були перевірені виробничі практики, які є складовою навчального плану здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідної освітньої програми. Експертна комісія проаналізувала звіти з виробничої практики за 2017-2018 н. р. (див. табл. 3).

Таблиця 3

Аналіз якості виконання та захисту звітів виробничої практики здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування другого (магістерського) рівня

№ з/п	Прізвище та ініціали ЗВО	Група	База практики	Оцінка при захисті	Оцінка експерта
1.	Герус Анастасія Сергіївна	8.2817	Департамент соціального захисту населення Запорізької ОДА	Відмінно / А	Відмінно / А
2.	Кругляк Віталій Михайлович	8.2817	Департамент соціального захисту населення Запорізької ОДА	Відмінно / А	Добре / В
3.	Прокопенко Єгор Олександрович	8.2817	Департамент соціального захисту населення Запорізької ОДА	Відмінно / А	Відмінно / А
4.	Радковська Анастасія Ігорівна	8.2817	Департамент соціального захисту населення Запорізької ОДА	Відмінно / А	Добре / В
Середній бал				5	4,8
Відхилення					-0,2

Голова комісії

д.е.н., професор Чижуркова А.Д.

Комісія відмічає, що кафедра проводить роботу з формування замовлень від організацій, державних підприємств та установ щодо гарантованого забезпечення робочими місцями майбутніх випускників.

Звіти із виробничої практики за структурою та змістом відповідають програмі виробничої практики.

Експертиза якості звітів за результатами виробничої практики засвідчила, що звіти за структурою та змістом відповідають вимогам стандартів та програм практики, оформлені належним чином. Результати перевірки показали, що розбіжність в оцінюванні звітів відповідає нормативам та складає 0,2 бали. Комісія також зазначає, що в звітах зустрічаються помилки в оформленні тексту звітів, відсутні деякі додатки.

Вивчивши стан якості підготовки випускників освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування другого (магістерського) рівня вищої освіти, експертна комісія констатує: заклад вищої освіти – Запорізький національний університет дотримується Державних вимог до акредитації.

Висновок: якість підготовки здобувачів вищої освіти повністю відповідає вимогам щодо акредитації підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування.

9. Перелік зауважень (приписів) контролюючих органів та заходи щодо їх усунення

За період підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування зауважень (приписів) контролюючих органів не було. Разом із тим, під час проведення акредитаційної експертизи зі спеціальності 8.150101 Державна служба (наказ МОН України від 25.06.2009 № 2630л «Про проведення акредитаційної експертизи») експертна комісія у складі Ребало Валерія Андрійовича – доктора філософських наук, професора, завідувача кафедри політології Національної академії державного управління при Президентові України, голови комісії, та Погребняка Віталія Петровича – кандидата технічних наук, професора, начальника відділення вищої освіти Інституту інноваційних технологій та змісту освіти Міністерства освіти і науки України, рекомендувала:

- створити та обладнати спеціалізовану аудиторію для проведення практичних занять і захисту кваліфікаційних робіт відео- та мультимедійною технікою;

- сприяти захисту викладачами кафедри соціальної філософії та управління дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидатів та докторів наук з державного управління за відповідними спеціальностями.

Голова комісії

 д.е.н., професор Чикуркова А.Д.

На виконання рекомендацій були здійснені такі заходи:

1. Створено й обладнано спеціалізовану аудиторію (108 аудиторія ІV корпусу, 39,8 м²) для проведення практичних занять і захисту кваліфікаційних робіт відео- та мультимедійною технікою. Аудиторія мебльована, має 1 (одну) мультимедійну установку, оснащена кондиціонером. Традиційно в ній проходять навчальні заняття (із дисциплін «Вступ до спеціальності», «Публічне управління», «Публічна служба», «Правове забезпечення державного регулювання» та ін.), відбуваються захисти магістерських робіт, круглі столи, науково-практичні семінари в магістратурі за спеціальністю Публічне управління та адміністрування.

2. Створені сприятливі умови для захистів дисертацій з державного управління викладачами випускової кафедри й університету:

- 10.12.2014 р. доцент кафедри соціальної філософії та управління Калашник Надія Сергіївна у спеціалізованій вченій раді Д 26.810.01 Національної академії державного управління при Президентові України (м. Київ) захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління на тему «Самоосвіта державних службовців в Україні в умовах суспільних змін» зі спеціальності 25.00.03 – державна служба.

- 01.07.2016 р. завідувач кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, відповідальний секретар приймальної комісії Бікулов Дамір Тагірович у спеціалізованій вченій раді Д 17.127.03 при Класичному приватному університеті (м. Запоріжжя) захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління на тему «Формування ресурсного забезпечення розвитку місцевого самоврядування в Україні» зі спеціальності 25.00.04 – місцеве самоврядування.

3. Для забезпечення підготовки кадрів вищої кваліфікації у сфері публічного управління та адміністрування у ЗНУ відкрито аспірантуру з відповідної спеціальності: наказом МОН України від 05.05.2017 р. № 88-л Запорізький національний університет отримав ліцензію на підготовку аспірантів зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування з ліцензованим обсягом 20 осіб. За кафедрою соціальної філософії та управління закріплені аспіранти, які працюють над дисертаційними дослідженнями публічно-управлінських механізмів розвитку електронної демократії (Васильєва А. І., аспірантка першого року навчання денної аспірантури, передбачуваний захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління – 2022 р.), механізмів державного регулювання антикорупційної діяльності в Україні (Дьомочка Г. В., аспірантка першого року навчання денної аспірантури, передбачуваний захист дисертації – 2022 р.).

Експертна комісія підтверджує, що всі рекомендації експертної комісії МОН України виконано у повному обсязі.

10. Опис внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Внутрішня система забезпечення якості освіти (далі – Система) Запорізького національного університету діє на підставі «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Запорізькому національному університеті», затвердженого рішенням Вченої ради 18 грудня 2015 року, протокол № 6, що розроблене у відповідності до вимог частини другої статті 16 Закону України «Про вищу освіту» та відповідно до «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти».

Система відповідає європейським і національним стандартам якості вищої освіти та передбачає управління якістю на всіх рівнях освітнього процесу (кафедра-деканат-університет) із залученням студентів, роботодавців та інших зацікавлених сторін до цього процесу, забезпечує відкритість інформації на всіх етапах та передбачає:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення й забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

Експертна комісія засвідчує, що діюча внутрішня система забезпечення якості освіти Запорізького національного університету реалізується на рівні науково-дослідної роботи та використанні її здобутків у освітньому процесі та відповідає вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти.

11. Загальні висновки та пропозиції

За результатами аналізу стану матеріально-технічного, науково-методичного та кадрового забезпечення підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування другого (магістерського) рівня вищої освіти експертна комісія відзначає такі позитивні моменти у роботі випускової кафедри соціальної філософії та управління факультету соціології та управління Запорізького національного університету:

1) освітньо-професійна програма, навчальний план, пояснювальна записка до навчального плану та показники, що характеризують забезпечення їх виконання, у цілому відповідають встановленим вимогам і забезпечують державну гарантію якості освітнього процесу;

2) 100 % складу групи забезпечення є викладачами з науковими ступенями та вченими званнями, з них 50% – із науковим ступенем доктора наук; на одного члена групи забезпечення припадає 30 здобувачів вищої освіти;

3) навчальний план підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування забезпечують 11 науково-педагогічних працівників, із них науковий ступінь доктора наук мають 6 осіб (54,54%), вчене звання професора – 1 особа (9,09%), вчене звання доцента – 9 осіб (81,81%) від загальної кількості осіб;

4) достатній рівень навчально-методичного забезпечення, наявність наукової та навчальної літератури;

5) розроблено електронний контент до кожної навчальної дисципліни;

6) створено власний сайт http://fsu.org.ua/2018/11/11/abit_fsu2018 для висвітлення основних напрямів діяльності факультету соціології та управління, магістратури публічного управління та адміністрування для ознайомлення абітурієнтів, студентів, роботодавців із діяльністю закладу вищої освіти;

7) наявні щорічні договори про проходження практики студентами в провідних установах регіону та України;

8) наявність матеріальної бази, що дозволяє здійснювати навчально-виховний процес з використанням інформаційних ресурсів у режимі он-лайн, лекційні та практичні заняття з використанням мультимедійних засобів.

При перевірці результатів діяльності на місці експертна комісія висловила рекомендації та зауваження, які не впливають на позитивне рішення про акредитацію, але дозволяють поліпшити якість підготовки фахівців:

– посилити інтернаціоналізацію навчального процесу за освітньою програмою Публічне управління та адміністрування у контексті вектору європейської інтеграції;

– сприяти підготовці та публікації статей викладачів у періодичних виданнях, що включені до наукометричних баз Scopus або Web of Science Core Collection;

– посилити практичну спрямованість кваліфікаційних робіт магістрів;

– активізувати участь магістрів у міжнародних науково-освітніх заходах.

Отже, освітньо-професійна програма Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування у Запорізькому національному університеті може бути акредитована за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

23 січня 2018 року

Голова експертної комісії

завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування Подільського державного аграрно-технічного університету, доктор економічних наук, професор

 А.Д. Чикуркова

Член експертної комісії

професор кафедри маркетингу та управління бізнесу Національного університету «Києво-Могилянська академія», доктор наук з державного управління, доцент

 Н.Д. Чала

З висновками ознайомлений, один примірник отримав

Ректор Запорізького національного університету,
доктор історичних наук, професор

 М.О. Фролов

Голова комісії

 д.е.н., професор Чикуркова А.Д.

ДОДАТКИ

Додаток А

Дотримання кадрових, технологічних та організаційних вимог щодо забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти щодо підготовки здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування на другому (магістерському) рівні

Найменування показника	Вимоги до значення показника (нормативу) для магістра		
	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
КАДРОВІ ВИМОГИ щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Науково-педагогічні та наукові працівники, які здійснюють освітній процес, мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов	100	100	0
Кадровий склад повинен включати на кожні десять здобувачів одного викладача, який має кваліфікацію відповідно до спеціальності (максимальна кількість здобувачів освітнього ступеня магістра на одного викладача)	Не більше 10 осіб	10 осіб	відповідає
Група забезпечення спеціальності складається з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і які не входять (входили) до жодної групи забезпечення такого або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі	+	1. Бікулов Д.Т.; 2. Краснокутський О.В.; 3. Заїка О.В.; 4. Гончарова В.Г.	відповідає
Вимоги до складу групи			

Голова комісії

д.е.н., професор Чикуркова А.Д.

забезпечення:			
частка тих, хто має науковий ступінь та/або вчене звання, встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність	не менше 60 відсотків	100	+40
частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора, встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність	не менше 20 відсотків	50	+30
Кількість здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм навчання з відповідної спеціальності на одного із членів групи забезпечення (з 01.09.2019 р.)	не більше 30 здобувачів	30 здобувачів	відповідає
Наявність трудових договорів (контрактів) з усіма науково-педагогічними (науковими) працівниками та наказів про прийняття їх на роботу	+	+	відповідає
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо започаткування та забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Забезпеченість площ навчальних приміщень (кв. метрів на одного здобувача освіти з урахуванням не більше трьох змін навчання, але не менше 2000 кв. метрів для закладу освіти. У разі розширення провадження освітньої діяльності враховуються ліцензовані обсяги дійсних ліцензій)	2,4	5,9	+3,5
Забезпеченість доступності навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення	+	+	відповідає
Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, що необхідні для виконання освітніх програм (комп'ютерна техніка із строком експлуатації	+	+	відповідає

Голова комісії

д.е.н., професор Чикуркова А.Д.

не більше восьми років)			
Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	62,5	+32,5
Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком	+	+	відповідає
Інформаційне забезпечення:			
Наявність вітчизняних та закордонних фахових періодичних видань відповідного або спорідненого спеціальності профілю у бібліотеці закладу освіти (у тому числі в електронному вигляді) залежно від найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність і становить	не менше п'яти різних найменувань	7	+2
Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	відповідає
Наявність офіційного веб-сайта закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових працівників) діяльність, зразки документів про освіту, умови для доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	відповідає
Наявність сторінки на офіційному веб-сайті закладу	+	+	відповідає

Голова комісії

д.е.н., професор Чикуркова А.Д.

освіти англійською мовою, на якому розміщена основна інформація про діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітні/освітньо-наукові програми, зразки документів про освіту), правила прийому іноземців та осіб без громадянства, умови навчання та проживання іноземців та осіб без громадянства, контактна інформація (у разі започаткування або провадження підготовки іноземців та осіб без громадянства).			
Соціально-побутова інфраструктура:			
Наявність:			
бібліотеки, у тому числі читальної зали	+	+	відповідає
медичного пункту	+	+	відповідає
пунктів харчування	+	+	відповідає
актової чи концертної зали	+	+	відповідає
спортивної зали	+	+	відповідає
стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	відповідає
Навчально-методичне забезпечення:			
Наявність усіх затверджених в установленому порядку освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових, освітньо-творчих) програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти;	+	+	відповідає
Наявність навчальних планів, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти;	+	+	відповідає
Наявність робочих програм з усіх навчальних дисциплін навчальних планів які включають програму навчальної дисципліни заплановані результати навчання порядок оцінювання результатів навчання рекомендовану літературу	+	+	відповідає

Голова комісії

д.е.н., професор Чижуркова А.Д.

**Якісні характеристики підготовки фахівців
освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування
зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
другого (магістерського) рівня
щодо дотримання Державних вимог до акредитації**

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ			
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1 Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	0
1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	0
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	0
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної (загальної) підготовки:			
2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	Навчальним планом не передбачено	
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	Навчальним планом не передбачено	
2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	Навчальним планом не передбачено	
2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	Навчальним планом не передбачено	
2.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			
2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	61%	+11
3. Організація наукової роботи			

3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	+
3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	+

Голова експертної комісії

завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування Подільського державного аграрно-технічного університету, доктор економічних наук, професор

 А.Д. Чикуркова

Член експертної комісії

професор кафедри маркетингу та управління бізнесу Національного університету «Києво-Могилянська академія», доктор наук з державного управління, доцент

 Н.Д. Чала

З висновками ознайомлений, один примірник отримав

Ректор Запорізького національного університету,
доктор історичних наук, професор

 М.О. Фролов

Голова комісії

д.е.н., професор Чикуркова А.Д.

**Результати перевірки комплексних контрольних робіт,
отримані при проведенні акредитаційної експертизи студентів освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування Запорізького національного університету**

№ з/п	Найменування дисципліни	Шифр групи	Кількість студентів	Виконували ККР		Одержали оцінки при акредитаційній експертизі								Абсолютна успішність, %	Якість навчання %	Самоаналіз	
				Кількість	%	5		4		3		2				Абсолютна успішність, %	Якість навчання %
						відмінно	добре	задовільно	незадовільно								
										к-ть	%	к-ть	%				
3 циклу професійної підготовки																	
1.	Публічне управління	8.2817	7	7	100	1	14%	3	43%	3	43%	-	-	100	57%	100	43%
2.	Публічна служба	8.2817	7	7	100	1	14%	4	57%	2	29%	-	-	100	71%	100	57%
3.	Територіальне управління та місцеве самоврядування	8.2817	7	7	100	1	14%	3	43%	3	43%	-	-	100	57%	100	86%
Загалом:			7	7	100	-	14%	-	48%	-	38%	-	-	100	61%	100	62%

Голова експертної комісії

А.Д. Чикуркова

Член експертної комісії

Н.Д. Чала

Ректор

М.О. Фролов

Голова комісії

А.Д. Чикуркова

«УЗГОДЖЕНО»

Ректор ЗНУ

М.О. Фролов

«22» січня 2019 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова комісії МОН України А.Д. Чикуркова

«22» січня 2019 р.

ГРАФІК

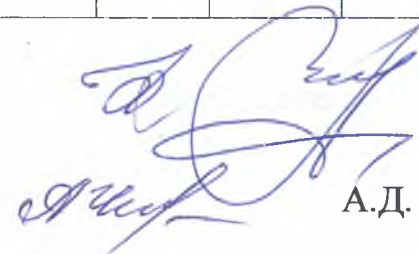
проведення комплексних контрольних робіт
студентами спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Запорізького національного університету

№	Галузь знань	Дисципліна	Група	Дата	Час	Ауди- торія	Викладач	Експерт
1	28 Публічне управління та адміністрування	Публічне управління	8.2817	22.01.2019	9-35	328	Т.І. Бутченко	А.Д. Чикуркова
2	28 Публічне управління та адміністрування	Публічна служба	8.2817	22.01.2019	11.25	328	Г.О. Мірошніченко	Н.Д. Чала
3	28 Публічне управління та адміністрування	Територіальне управління та місцеве самоврядування	8.2817	22.01.2019	12.55	328	В.О. Скворець	А.Д. Чикуркова

Проректор з науково-педагогічної роботи

Ю.О. Каганов

Голова комісії

 А.Д. Чикуркова